

Sygn. akt IX Ca 677/15 (upr.)

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Wieczorkiewicz
-----------------	-----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2015 r. w Olsztynie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego (...) z siedzibą w W.

przeciwko A. N.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 8 maja 2015 r., sygn. akt X C upr 3054/14

oddala apelację.

Sygn. akt IX Ca 677/15 (upr.)

UZASADNIENIE

Powód wniósł o zasądzenie od pozwanej kwoty 4.283,96,-zł z odsetkami ustawowymi od dnia 27 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwana z poprzednikiem prawnym powoda zawarła umowę kredytu na miarę. Umowa łącząca strony została wypowiedziana z powodu nie wywiązania się przez pozwaną z ciążącego na niej obowiązku spłaty kredytu.

Pozwana nie kwestionowała, co do zasady roszczenia, jednak podnosiła częściową spłatę zadłużenia.

Wyrokiem z dnia 8 maja 2015r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.285,39,-zł z odsetkami ustawowymi od dnia 6 kwietnia 2015r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powództwo oddalił. Zasądzoną kwotę rozłożył na 11 miesięcznych rat, szczegółowo uregulowanych w sentencji wyroku. Odstąpił od obciążania pozwanej kosztami procesu.

W uzasadnieniu Sąd ten wskazał, że pozwana wykazała, iż spłaciła już część rat dochodzonej kwoty. Po szczegółowej analizie dokonanych wpłat, Sąd rejonowy powołując się na art. 451 § 3 kc powództwo oddalił w części zaspokojonego dotąd roszczenia. Świadczenie rozłożył na raty powołując się na art. 320 kpc. O kosztach procesu orzekł w myśl art. 102 kpc.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyła strona powodowa, w zakresie rozłożenia świadczenia na raty oraz odstąpienia od obciążenia pozwanej kosztami procesu, zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego mającego wpływ na wynik sprawy poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 320 kpc poprzez rozłożenie świadczenia na raty, podczas gdy brak było ku temu podstaw, gdyż nie zachodziły szczególne uzasadnione okoliczności,

- naruszenie prawa procesowego mającego wpływ na wynik postępowania, a mianowicie:

- art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na takiej ocenie, która doprowadziła do przyjęcia, że zasadnym jest rozłożenie świadczenia na raty,

- art. 102 kpc poprzez uznanie, że w realiach niniejszej sprawy zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, który skutkuje możliwością zwolnienia strony przeciwnej od kosztów procesu, podczas gdy sama sytuacja ekonomiczna strony pozwanej, nawet niekorzystna nie stanowi podstawy zwolnienia z obowiązku ponoszenia kosztów procesu.

W tej sytuacji skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez jego uchylenie punktu 3 wyroku, zmianę orzeczenia w punkcie 4 i zasądzenie od pozwanej kosztów procesu, a także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu.

Sprawa toczyła się w postępowaniu uproszczonym, dlatego uzasadnienie Sądu II instancji ma formę wynikającą z treści art. 505¹³ § 2 kpc.

Sąd I instancji prawidłowo oraz dokładnie przeprowadził postępowanie dowodowe i orzekł na podstawie wszystkich zaoferowanych przez strony dowodów, dokonując trafnej ich oceny. Wbrew stawianym zarzutom Sąd Rejonowy nie dopuścił się naruszenia powołanych w apelacji przepisów prawa materialnego i poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, na podstawie, których wyciągnął właściwe wnioski, dające podstawę do oddalenia powództwa. Ustalenia te i oceny Sąd Okręgowy przyjmuje za własne, zwracając uwagę, że nie ma wobec tego potrzeby procesowej przeprowadzania na nowo w uzasadnieniu owego orzeczenia oceny każdego ze zgromadzonych dowodów, a wystarczy odnieść się do tych ustaleń i ocen, które zostały zakwestionowane w apelacji /por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 października 1998r., III CKN 650/98, OSNC 1999/3/60, wyrok Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2003r., III CKN 1217/00, niepublikowany i wyrok Sądu Najwyższego z 27 listopada 2003r., II UK 156/03, Lex nr 390069, wyrok Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2010r., II PK 312/09, LEX nr 602700 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2012r., III CSK 179/11, LEX nr 1165079/.

Zgodnie z art. 378 § 1 kpc sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, pod uwagę biorąc z urzędu nieważność postępowania. Z kolei zgodnie z art. 505⁹ § 11 kpc apelację w postępowaniu uproszczonym można oprzeć na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenie prawa procesowego mogącego mieć wpływ na treść orzeczenia. Żaden z zarzutów apelacyjnych powoda nie spełniał zadość powyższym wymaganiom.

Powód polemizuje, bowiem z ustaleniami faktycznymi oraz oceną dopuszczonych w sprawie dowodów, stawiając tym samym de facto zarzuty o błędnych ustaleniach faktycznych.

W postępowaniu uproszczonym z uwagi na ograniczenia kognicji Sądu odwoławczego, oraz katalog zarzutów apelacyjnych, niedopuszczalne są zarzuty, które dotyczą ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy wraz z takim zarzutem następuje powołanie się na nowe fakty i dowody, których strona nie mogła powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Jak stanowi art. 505¹¹ § 2 kpc sąd odwoławczy przeprowadza postępowanie dowodowe jedynie, gdy apelację oparto na późniejszym wykryciu nowych faktów lub dowodów, z których strona nie mogła skorzystać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Oznacza to, że sąd

odwoławczy w postępowaniu uproszczonym jest jedynie sądem prawa, o ile nie zachodzi przypadek z art. 505¹¹ § 2 kpc /por. wyrok Sadu Najwyższego z 20 stycznia 2010r., II PK 178/09, LEX nr 577829/.

Z powyższych względów, zarzuty powoda, w których polemizuje z oceną dowodów oraz ustaleniami faktycznymi Sądu I instancji nie mogą się ostać, zwłaszcza, że nie przedstawiono żadnych okoliczności i dowodów, których istnienie wykryto dopiero po wydaniu zaskarżonego orzeczenia.

Przepis art. 320 kpc przewiduje jedną z zasad orzekania zwaną "moratorium sędziego". Jej zastosowanie pozwala na oznaczenie sposobu spełnienia świadczenia w sposób odmienny niż to wynika z odpowiednich przepisów prawa materialnego. Instytucja ta ma służyć urzeczywistnieniu dobrowolnego spełnienia świadczenia przez dłużnika, co jest korzystne nie tylko dla dłużnika, ale również dla wierzyciela, który w ten sposób unika konieczności wszczynania często długotrwałego i żmudnego postępowania egzekucyjnego. Jedynym kryterium zastosowania rozważanej zasady przez sąd orzekający jest ustalenie istnienia w danej sprawie "wypadku szczególnie uzasadnionego". Szczególnie uzasadnione przypadki, w rozumieniu tego przepisu, nie muszą mieć wyjątkowego charakteru. O tym, czy chodzi o szczególnie uzasadnione wypadki, decydują okoliczności konkretnego przypadku. Z reguły chodzić będzie o okoliczności leżące po stronie pozwanego dłużnika, jego sytuację majątkową, finansową, rodzinną, które czynią nierealnym spełnienie przez niego od razu i w pełniej wysokości zasądanego świadczenia. Nie można jednak nie brać pod uwagę także sytuacji samego wierzyciela.

Należy uznać, że Sąd Rejonowy umotywował skorzystanie z regulacji art. 320 kpc, która znajduje oparcie w tych okolicznościach sprawy, w których pozwana popadła w zwłokę negocjowała z powodem możliwość spłaty zadłużenia na raty, powód jednak bez zakończenia negocjacji skierował sprawę do Sądu, a także pominął fakt częściowej spłaty zadłużenia. Fakt prowadzonych rozmów dotyczących ratalnej spłaty zadłużenia przez wytoczenie powództwa świadczy, że powód taką możliwość dopuszczał, biorąc pod uwagę sytuację pozwanej.

Należyte umotywowanie podjętej przez Sąd Rejonowy decyzji, w ramach swobody sędziowskiej oraz niemożliwość kwestionowania ustaleń faktycznych bez powołania nowych dowodów, wskazuje na brak podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia w mówionym wyżej zakresie.

Nie istniały także powody, dla których należałoby uznać zarzut naruszenia art. 102 kpc. Należy zwrócić uwagę, że przepis ten nie wskazuje, co decyduje o jego zastosowaniu. Ustawodawca posłużył się jedynie zwrotem „w wypadkach szczególnie uzasadnionych”, co nie wyklucza, że takim jest powód, dla którego toczy się postępowanie, a także sytuacja majątkowa strony przegrywającej. Poza tym brak wskazówek ustawodawcy, jakie okoliczności należy uznać za szczególnie uzasadnione należy postrzegać, jako przejaw dyskrecjonalnej władzy sądu. Zatem zastosowanie dobrodziejstwa z art. 102 kpc zależy od swobodnej oceny sądu.

W orzecznictwie wyrażono pogląd, że w związku z powyższym owa ocena może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa /tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 stycznia 2012r. III CZ 10/12, Lex nr 1144747/.

W konsekwencji ewentualna zmiana zaskarżonego orzeczenia o kosztach procesu powinna być dokonywana tylko wyjątkowo, gdy ocenie przeprowadzonej przez sąd niższej instancji można przypisać cechy dowolności /por. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 kwietnia 2013 r. V CZ 103/12, Lex nr 1341712/.

Zatem przy wskazanych przez Sąd I instancji powodach, dla których odstąpiono od obciążania pozwanej kosztami zastosowanie art. 102 kpc było słuszne.

Podsumowując, ponieważ strona powodowa nie podniosła zarzutów mogących odnieść skutek w postępowaniu uproszczonym, a Sąd odwoławczy nie dopatrywał się nieważności postępowania, ani naruszeń prawa materialnego, które powinien wziąć pod uwagę z urzędu, apelacja podlegała oddaleniu (art. 385 w zw. z art. 13 § 2 kpc).

Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym w oparciu o art. 505¹⁰ § 2 kpc. Przepis ten zezwala na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, o ile w apelacji lub odpowiedzi na apelację nie zostanie zgłoszony wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

Skarżący nie domagał się w apelacji przeprowadzenia rozprawy. Sąd nie orzekł o kosztach postępowania, gdyż strona skarżąca przegrała proces, zaś strona wygrywająca nie wniosła o zasądzenie tych kosztów.